

Stredná odborná škola techniky a služieb
Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice

IS k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov školy
č. 02/2018

Stredná odborná škola, Pod amfiteátrom 7, Levice		Počet výtlačkov : 5	Výtlačok č.: 1
		Počet strán:	
Správca dokumentu: úsek riaditeľky školy		Zmena č.: 0	
Vypracoval: Ing. Soňa Michníková Funkcia: výchovný poradca Ing. Anna Fraschová Koordínátorka primárnej prevencie	Podpis:	Dňa: 22.09.2018	
Schválil: Ing. Eva Sleziaková funkcia: riaditeľka školy	Podpis:	Dňa: 14.10.2018	

OBSAH

Kapitola/Čl. č.:	Názov kapitoly	Zmena č.	Dátum zmeny:
I.	Úvodné ustanovenie		
II.	Všeobecné pokyny		
III.	Prevencia šikanovania		
IV.	Metódy riešenia šikanovania		
V.	Opatrenia na riešenie šikanovania		
VI.	Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately		
VII.	Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu		
VIII.	Záverečné ustanovenia		

Riaditeľka Strednej odbornej školy techniky a služieb, Pod amfiteátrom 7, Levice v súlade so smernicou MŠVVaŠ SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov školách a školských zariadeniach vydáva internú smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov školy.

Čl. I

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Prevenencia a riešenie šikanovania v podmienkach SOŠTaS, Pod amfiteátrom 7 v Leviciach sa riadi hlavne touto smernicou, smernicou MŠVVaŠ SR č. 36/2018 a Školským poriadok, čl. V. Prevenencia šikanovania.

Predmetom smernice je upraviť jednotný postup pedagogických zamestnancov pri prevencii šikanovania a kariérnych pozícií (východný a kariérny poradca, koordinátor primárnej prevencie, koordinátor LP) pri riešení šikanovania žiakov. Pri prevencii a riešení šikanovania s vedením školy úzko spolupracuje aj školský psychológ.

Obsah tejto smernice tvorí neoddeliteľnú súčasť pracovných povinností všetkých pedagogických zamestnancov školy a zároveň tvorí neoddeliteľnú súčasť školského poriadku.

Smernica upravuje základné znaky, formy, prejavy šikanovania žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia (koordinátor primárnej prevencie, výchovný poradca, koordinátor LP, školský psychológ) a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy.

Čl. II

VŠEOBECNÉ POKYNY

2.1 Charakteristika šikanovania

- a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka,
- b) úmyselný, opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť

2.2 Podstata šikanovania

- a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov
- c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou

2.3 Prejavy šikanovania

- a) priama forma - fyzické útoky, urážanie, nadávky, posmech, zosmiešnenie, príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzenie vecí, vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie, zneužívanie osobných údajov, fotografií, šírenie nepravdivých informácií, kyberšikanovanie
- b) nepriama forma – prehliadanie, ignorovanie, zámerné vyčleňovanie z kolektívu alebo nedobrovoľné vystavanie agresívnym situáciám

Stredná odborná škola techniky a služieb Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice

2.4 Kyberšikanovanie

a) Kyberšikanovaním je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

b) Znaky kyberšikanovania:

- a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
- b) agresor vystupuje často anonymne,
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
- k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

2.5 Trestnoprávna zodpovednosť

(1) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.

Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) ublíženia na zdraví,
- b) obmedzovania osobnej slobody,
- c) lúpeže,
- d) vydierania,
- e) hrubého nátlaku,
- f) nátlaku,
- g) porušovania domovej slobody,

- h) sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania,
 - i) krádeže,
 - j) neoprávneného užívania cudzej veci,
 - k) poškozovania cudzej veci,
 - l) nebezpečného vyhrážania sa,
 - m) nebezpečného prenasledovania,
 - n) výroby detskej pornografie,
 - o) rozširovania detskej pornografie,
 - p) prechovávanlia detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,
 - q) ohovárania.
- (2) Šikanovanie môže naplňnať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku.
- (3) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
- (4) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin
- a) neprekazenia trestného činu,
 - b) neoznámennia trestného činu,
 - c) ublíženlia na zdraví.

Čl. III

PREVENCIA ŠIKANOVANIA

- (1) **Základným preventívnym opatrením školy je osvojiť si základný princíp „Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách !“**
- (2) Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou
- a) súčasťi výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém

Stredná odborná škola techniky a služieb Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice

1. osobný a sociálny rozvoj,
2. mediálna výchova,
3. multikultúrna výchova,
4. ochrana života a zdravia,
5. výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
6. výchova k občianstvu,
7. boj proti extrémizmu,
8. výchova k manželstvu a rodičovstvu a

b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.

(3) Riaditeľka školy, koordinátor primárnej prevencie, triedny učiteľ, výchovný poradca, koordinátor ľudských práv, priebežne informujú (webová stránka školy, triedne schôdzky, osobne) zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo zariadenia v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu o preventívnych činnostiach školy.

(4) Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľka školy, koordinátor primárnej prevencie, triedny učiteľ, výchovný poradca, koordinátor LP, školský psychológ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastráňovanie.

(5) Koordinátor primárnej prevencie, koordinátor ľudských práv predkladá riaditeľke školy v pláne práce na školský rok zoznam aktivít zameraných na prevenciu proti šikanovaniu.

(6) Školský psychológ predloží riaditeľovi školy aktivity uskutočnené proti šikanovaniu (individuálne, kolektívne)

(7) Riaditeľka školy alebo ňou poverený zástupca RŠ, koordinátor primárnej prevencie, koordinátor LP vopred preveria navrhované preventívne činnosti v škole s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

(8) Riaditeľka školy spolupracuje s výchovným poradcom, koordinátorom primárnej prevencie, koordinátorom LP, triednym učiteľom a školským psychológom pri náznakoch šikanovania. Zistenie skutkovej podstaty v triede sa zabezpečuje formou individuálnych a skupinových aktivít. O výsledkoch skúmania sú zainteresovaní pedagogickí a odborní zamestnanci povinní informovať riaditeľku školy.

(9) Riaditeľka školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania

Stredná odborná škola techniky a služieb
Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice

- a) všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,
- b) zamestnancov školy,
- c) osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
- d) zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

(10) Riaditeľka školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä

- a) vytvára pozitívnu, zdravú klímu v škole,
- b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
- c) určuje v školskom poriadku pravidlá:
 - 1. správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,
 - 2. používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,
- d) rozpracúva podrobnosti prevencie a riešenia šikanovania žiakov vo vnútornom predpise školy,
- e) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- f) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- g) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä
 - 1. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
 - 2. žiakov,
 - 3. zákonných zástupcov žiaka,
 - 4. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
 - 5. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- h) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- i) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- j) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,

Stredná odborná škola techniky a služieb Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice

- k) spolupracuje s odbornými zamestnancami školy - školský psychológ, školský špeciálny pedagóg a to prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga a školského psychológa s príslušnými centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, koordinátora primárnej prevencie s okresným riaditeľstvom policajného zboru SR, ako aj ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
- l) zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa.

Čl. IV

METÓDY RIEŠENIA ŠIKANOVANIA

- (1) Riaditeľka školy alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania v zložení: výchovný poradca, koordinátor primárnej prevencie, koordinátor LP, školský psychológ a triedny učiteľ príslušnej triedy.
- (2) Riaditeľka školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä
 - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
 - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) vykonáva opatrenia na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania za účasti triedneho učiteľa, koordinátora primárnej prevencie, výchovného poradcu a školského psychológa,
 - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili, za prítomnosti triedneho učiteľa, koordinátora primárnej prevencie, výchovného poradcu, školského psychológa,
 - e) uskutoční rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi a ich zákonnými zástupcami,
 - f) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
 - g) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami, v spolupráci s triednym učiteľom, koordinátorom primárnej prevencie, výchovným poradcom, školským psychológom; nikdy nekonfrontuje obeť a agresora,
 - h) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
 - i) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania:

**Stredná odborná škola techniky a služieb
Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice**

1. zákonných zástupcov,
- 2.. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
3. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
4. zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
 - i) kontaktuje miestne príslušné centrum (CVPP, PPP alebo diagnostické centrum),
 - j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
 - k) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
 - l) zo všetkých aktivít vypracováva písomnú dokumentáciu (zápisy z pohovorov so zúčastnenými stranami, prítomnými svedkami, zápisy zistení, záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania),
 - m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu. V prípade podozrenia na spáchanie trestného činu sa uvedené ohlasuje orgánom činným v trestnom konaní, t. j. policajtovi alebo prokurátorovi. V prípade podozrenia na spáchanie priestupku sa uvedené ohlasuje príslušnému okresnému úradu.

Čl. V

OPATRENIA NA RIEŠENIE ŠIKANOVANIA

- (1) Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu sú najmä:
 - a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť v príslušnom centre alebo u školského psychológa,
 - b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
 - c) zaistenie bezpečia obeť v priestoroch školy,
 - d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku III. ods. 3.
- (2) Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je agresor umiestnený na základe rozhodnutia súdu sú najmä:
 - a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť v príslušnom centre,

**Stredná odborná škola techniky a služieb
Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice**

- b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
- c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona 245/2008Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov

Pokarhanie triednym učiteľom:

- za neoznámenie prejavov šikanovania svedkom šikanovania. Klasifikuje sa ako spoluúčasť.

Pokarhanie riaditeľkou školy:

- za nevhodné správanie s úmyslom ublíženia, ohrozenia alebo zastrasovania spolužiaka, zamestnancov školy
- za rôzne formy a prejavy intolerancie vrátane netolerancie na internete
- za neetické správanie sa na internete formou priamej účasti a dokázanej spoluúčasti

Podmienečné vylúčenie zo štúdia:

- za veľmi závažné neetické správanie voči obeti vrátane neetického správania sa na internete
- za opakované nevhodné správanie s úmyslom ublíženia, ohrozenia alebo zastrasovania spolužiaka, zamestnancov školy
- úmyselný, opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť

(3) V mimoriadnych prípadoch sa môžu použiť ďalšie opatrenia:

- a) odporúčanie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do miestnej príslušného DC, prípadne do liečebno-výchovného sanatória,
- b) oznámenie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov
- c) oznámenie príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo čin inak trestný (u maloletých)

(4) Opatreniami na riešenie šikanovania pre svedkov je zaistiť ich bezpečie (anonymitu) v priestoroch školy,

(5) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.

(6) Žiak/ci sú povinní nahlásiť náznaky a prejavy šikanovania na spolužiakoch/obeti v poradí triedny učiteľ, koordinátor primárnej prevencie, výchovný poradca, zástupca RŠ, riaditeľka školy.

Čl. VI

SPOLUPRÁCA ŠKOLY S ORGÁNMI ČINNÝMI V TRESTNOM KONANÍ A ORGÁNOM

SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

(1) Riaditeľka školy je povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil

a) šikanovania,

b) spáchania trestného činu uvedeného v **čl. II bod 2.5** alebo opakovane páchal priestupky uvedené v **čl. II ods. 2** v súvislosti so šikanovaním.

(2) Riaditeľka školy je povinná orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť

a) podozrenie podľa **odseku 1**,

b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,

c) opatrenia, ktoré prijala podľa **článku V**.

Čl. VII

SPOLUPRÁCA ŠKOLY SO ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCAMI ŽIAKOV, OSOBAMI, KTORÉ SA OSOBNĚ STARAJÚ O DIEŤA ALEBO SO ZARIADENÍM, V KTOROM JE ŽIAK UMIESTNENÝ NA ZÁKLADE ROZHODNUTIA SÚDU

(1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracuje riaditeľka školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci (školský psychológ, špeciálny pedagóg) s rodinou obete a s rodinou agresora.

(2) Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.

(3) Riaditeľka školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.

(4) O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

**Stredná odborná škola techniky a služieb
Pod amfiteátrom 7, 934 01 Levice**

Čl. VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

- (1) Všetci pedagogickí a odborní zamestnanci školy musia byť s touto smernicou oboznámení.
- (2) Táto interná smernica musí byť prístupná všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom školy.
- (3) Smernica je záväzná pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov školy; jej porušenie sa posudzuje ako porušenie pracovnej disciplíny.
- (4) Zo školského poriadku sa vypúšťa čl. V Prevencia šikanovania a nahrádza ho Interná smernica 02/2018 IS k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov školy.
- (4) Táto interná smernica nadobúda účinnosť jej schválením riaditeľkou školy.